

สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยกลุ่มอาชีวศึกษาภาคใต้
สังกัดกรมอาชีวศึกษา

นายวรรณ ไผ่ นาคเพชรพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 947-581-386-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018303

1 10314544

v

**STATE AND PROBLEMS OF PERSONNEL DEVELOPMENT IN SOUTHERN
VOCATIONAL COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION**

Mr. Vanno Naakpechpool

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University**

1992

ISBN 974-581-386-9

วรรณ นาคเพชรกุล : สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยกลุ่มอาชีวศึกษาภาคใต้
สังกัดกรมอาชีวศึกษา (STATE AND PROBLEMS OF PERSONNEL DEVELOPMENT IN
SOUTHERN VOCATIONAL COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 200 หน้า.
ISBN 974-581-386-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยกลุ่ม
อาชีวศึกษาภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู-
อาจารย์ในวิทยาลัยกลุ่มอาชีวศึกษาภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 41 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ให้ความเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรทั้ง 8 ด้าน การ
พัฒนาบุคลากรได้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ ส่วนที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่
ในระดับน้อย ได้แก่ การประชุมพิเศษ การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ
การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ การแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่
การทำงาน การศึกษาดูงานและสังเกตวิธีทำงาน

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครู-อาจารย์ให้ความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
ได้แก่ การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ
การศึกษาดูงานและสังเกตวิธีทำงาน ส่วนที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การประชุมพิเศษ การเผยแพร่
ข่าวสารทางวิชาการ การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ และการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การทำงาน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C342419 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD : STATE/PROBLEMS/PERSONNEL DEVELOPMENT/COLLEGES/THE DEPARTMENT OF
VOCATIONAL EDUCATION

VANNO NAAKPECHPOOL : STATE AND PROBLEMS OF PERSONNEL DEVELOPMENT IN
SOUTHERN VOCATIONAL COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.DR.WEERAWAT
UTAIRAT, 200 PP. ISBN 974-581-386-9

The purposes of this research were to study of state and problems of
personnel development in Southern Vocational Colleges under the jurisdiction
of the Department of Vocational Education. Population and sample used were
administrators, teachers and lecturers from forty-one colleges in
Southern Vocational Colleges under the jurisdiction of the Department of
Vocational Education. Percentage, arithmetic mean and standard diviation
were employed for data analysis.

The research findings : The opinions of administrators, teachers and
lecturers regarding personnel development tasks in all eight areas showed that
the actual personnel development tasks which performed at the high level were
Further Study Promotion. Data that the tasks which performed at the low level
were Orientation; Training or Workshop; Academic Seminar; Academic Information
Service; Professional Week; Placement and Job Rotation and Understudy
Programs.

Opinions of administrators, teachers and lecturers concernining
problems on personnel development which reported at the high level were
Training or Workshops; Academic Seminar; Professional Week and Understudy
Programs. Problems which reported at the low level were Orientation; Academic
Information Service; Further Study Promotion and Placement and Job Rotation.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตลอดระยะเวลาที่ท่านดำเนินการวิจัยและขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ที่กรุณาให้คำปรึกษาตรวจสอบแก้ไขโครงร่างวิทยานิพนธ์

การสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างมากจากผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคลังย์ คุณประเสริฐ นนท์พลย ดร.ศิริพรรณ ชุ่มนม และอาจารย์ จริยา ทันทะกุล ณ อยุธยา ที่ได้กรุณาตรวจสอบโครงสร้างความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากผู้อำนวยความสะดวก ผู้ช่วยผู้อำนวยความสะดวก ทุกฝ่าย และครู-อาจารย์ในวิทยาลัย กลุ่มอาชีวศึกษาภาคใต้ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตอีกหลายท่านที่คอยให้กำลังใจ และความช่วยเหลือตลอดเวลาที่ท่านทำการวิจัย ท่านในการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

หากงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาย่างไร ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้แต่คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และครู-อาจารย์ ทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอนมาตลอด

วรรณ นาคเพชรพล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ของการวิจัย.....	14
วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	17
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
ความหมายของการพัฒนาบุคลากร.....	18
ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	21
กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร.....	28
การประชุมพิเศษ.....	34
การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสัมมนาทางวิชาการ.....	56
การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	61
การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ.....	64
การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ.....	65
การแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน.....	72
การศึกษาดูงานและการสังเกตวิธีการทำงาน.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	92
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศลากรในวิทยาลัย กลุ่มอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	101
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาศลากรในวิทยาลัย กลุ่มอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	125

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	144
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	144
วิธีดำเนินการวิจัย.....	144
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผลการวิจัย.....	151
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	164
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	167
 รายการอ้างอิง.....	 168
ภาคผนวก.....	170
ประวัติผู้เขียน.....	194

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรของผู้บริหารและกลุ่มตัวอย่างของครู-อาจารย์ในวิทยาลัย กลุ่ม อาชีวศึกษาภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.....	85
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน ใช้ในการวิจัยได้.....	90
3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	93
4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	94
5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา.....	95
6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	96
7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ.....	97
8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หรือปฏิบัติการสอน.....	99
9 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการปฐมนิเทศ.....	102
10 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	105
11 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการสัมมนาทางวิชาการ.....	108
12 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	111
13 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการจัดสัปดาห์ทางวิชาการ.....	113
14 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ.....	116
15 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน..	119
16 สถานภาพการพัฒนาศลากร ในด้านการศึกษาคุณงานและสังเกตวิธีการทำงาน....	122
17 ปัญหาการพัฒนาศลากร ในด้านการปฐมนิเทศ.....	126
18 ปัญหาการพัฒนาศลากร ในด้านการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	128
19 ปัญหาการพัฒนาศลากร ในด้านการสัมมนาทางวิชาการ.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ปัญหาการพัฒนาคณากร ในด้านการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	133
21	ปัญหาการพัฒนาคณากร ในด้านการจัดสัปดาห์ทางวิชาการ.....	135
22	ปัญหาการพัฒนาคณากร ในด้านการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ.....	137
23	ปัญหาการพัฒนาคณากร ในด้านการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน..	139
24	ปัญหาการพัฒนาคณากร ในด้านการศึกษาดูงานและสังเกตวิธีทำงาน.....	141